

tanvas tapojā, upa mām ṛishayo daivyāso hvayantām tanūpāvānas tanvas tapojā iti. prāṇā vā ṛishayo daivyāsas tanūpāvānas tanvas tapojās, tām eva tad upahvayate 8 purastāt pratyāñcam aindravāyavam bhakshayati, tasmāt purastāt prāṇāpānan. purastāt pratyāñcam maitravaruṇam bhakshayati, tasmāt purastāt cakshuḥ. sarvataḥ parihāram āṣvinam bhakshayati, tasmān manushyāḥ ca paśavaḥ ca sarvato vācam vadanti śṛiṇvanti || 27 || 3 ||

1 Prāṇā vai dvidevatyā, anavānam dvidevatyān yajet prāṇānam samtatyai prāṇānam avyavachedāya 2 prāṇā vai dvidevatyā, na dvidevatyānam anuvashaṭkuryād 3 yad dvidevatyānam anuvashaṭkuryād asaṁsthitān prāṇān samsthāpayet, samsthā vā eshā yad anuvashaṭkaro. ya enaṁ tatra brūyād: asaṁsthitān prāṇān samatishṭhipat prāṇa enaṁ hāsyatīti, śaṣvat tathā syāt. tasmān na dvidevatyānam anuvashaṭkuryāt 4 tad āhur: dvir āgūrya maitravaruṇo dviḥ preshyati, sakṛid āgūrya hotā dvir vashaṭkaroti: kā hotur āgūr itī 5 prāṇā vai dvidevatyā, āgūr vajras. tad yad hotāntareṇāguretāgurā vajreṇa yajamānasya prāṇān vīyād. ya enaṁ tatra brūyād: āgurā vajreṇa yajamānasya prāṇān vyagāt prāṇa enaṁ hāsyatīti, śaṣvat tathā syāt. tasmāt tatra hotāntareṇa nāguretāḥtho mano vai yajñasya maitravaruṇo, vāg yajñasya hotā. manasā vā ishita vāg vadati; yām hy anyamanā vācam vadaty, asuryā vai sā vāg adevajushṭā. tad yad evātra maitravaruṇo dvir āgurate, saiva hotur āgūḥ || 28 || 4 ||

1 Prāṇā vā ṛituyājās. tad yad ṛituyājaiḥ caranti, prāṇān eva tad yajamāne dadhati 2 śaḥ ṛituneti yajanti, prāṇam eva tad yajamāne dadhati 3 catvāra ṛitubhir iti yajanty, apānam eva tad yajamāne dadhati 4 dvir ṛitunety uparishṭād, vyānam eva tad yajamāne dadhati 5 sa vā ayam prāṇas tredhā vibhataḥ: prāṇo 'pāno vyāna iti. tad yad ṛi-